

Vall de Núria bat el rècord de gruix de neu en un hivern excepcional a les estacions

(Pàgina 7)

Va assolir els 144 centímetres, la xifra més alta de la sèrie de dades de l'estació automàtica del Meteocat

(Pàgines 2 i 3) La façana de l'hospital comarcal

Orígens i història de l'hospital del Ripollès

La reordenació del mapa sanitari de Catalunya ha posat sobre la taula el debat de per què el Ripollès és de les poques comarques que no té l'hospital a

la capital. Ripoll hi va renunciar als anys setanta en favor de Campdevànol per evitar un conflicte i es va conformar amb una residència de gent gran.

EL 9 NOU ho recorda com a prèvia de la trobada d'aquest dimarts de la consellera de Salut, Olga Pané, amb els representants polítics comarcals.

(Pàgina 6)

Sant Joan obté una subvenció de mig milió de l'ACA per evitar inundacions a Cal Gat

(Pàgina 9)

Impulsen un projecte per implicar la població en la conservació de la natura

(Pàgines 4 i 5)

Amadeu Rosell: "El Ripollès pel turisme està molt de moda, però tenir indústria també va bé"

El president del Consell Comarcal, que lidera un govern tripartit, defensa en una entrevista el paper de l'ens i advoca per aprofundir en els serveis als municipis i, en especial, als més petits. També destaca la importància de tenir càmeres lectores de matrícules a les entrades de la comarca.

(Pàgina 10)

Tanca Cal Pairó de Ribes i traspasa la seva torradora centenària

(Pàgina 12)

Clàudia Navío, exemple de jove que aposta per construir el seu projecte de vida a la comarca

El nou mapa sanitari de Catalunya ha tornat a posar d'actualitat al Ripollès el debat de per què Ripoll no té l'hospital comarcal. La capital hi va re-

nunciar als anys setanta en favor de Campdevàrol per evitar un conflicte i es va conformar amb una residència de gent gran. Aquest dimarts, la con-

sellera de Salut, Olga Pané, es reunirà amb els representants polítics comarcals per mirar de tancar la crisi obrerta les últimes setmanes.

Quan Ripoll tenia hospital

La reordenació sanitària ha despertat el debat de per què la capital no té el centre de referència comarcal

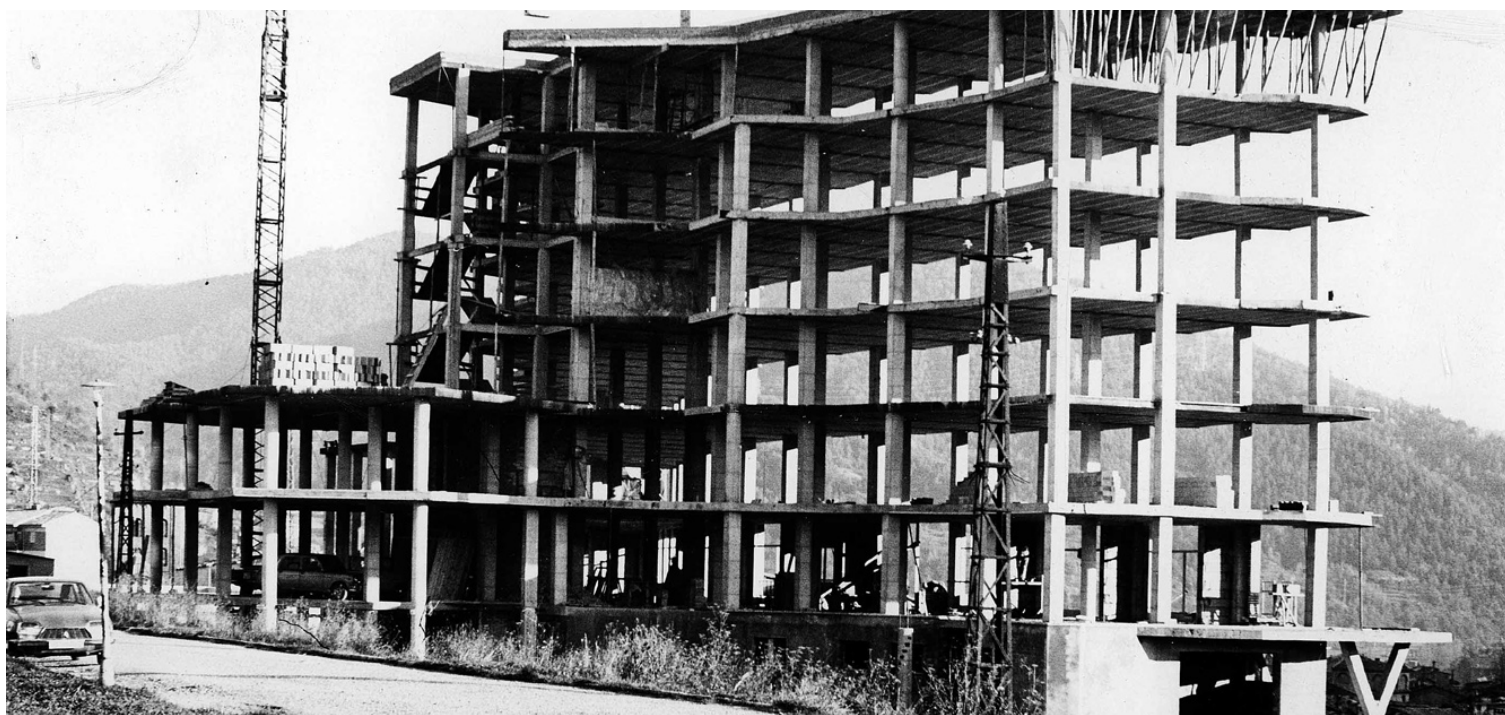
Ripoll

Isaac Muntadas

Fa un mes, Aliança Catalana va proposar al ple de Ripoll que el Departament de Salut valorés i quantifiqués la possibilitat de construir un hospital públic a la capital del Ripollès. Un projecte a llarg termini i amb poc futur tenint en compte que l'Hospital Comarcal del Ripollès de Campdevàrol se situa a menys de quatre quilòmetres de la vila comtal. El que no sap molta gent és que Ripoll ja va tenir un hospital al segle XVI. En concret, estava situat allà on actualment hi ha l'Arxiu Comarcal del Ripollès. Que ningú s'imagini un hospital modern, sinó que més aviat tenia una funció de dispensari. Estava destinat a la gent gran i a la beneficència. "Era per a la gent que no podia pagar-se un metge i allà les condicions de vida eren kafkianes", explica l'excalcalde del PSC Pere Jordi Piella al llibre *Ripoll, 1979*, editat pel consistori el 2019.

La primera data que se sap que existia aquest *centre sanitari* és el 1573 i es va batejar com el Sant Hospital de Nostra Senyora de Gràcia, un nom molt cristià i adequat per l'època. En aquell moment, el Monestir tenia l'Hospital del Raig o de l'Almoina per als peregrins o forasters i van erigir el nou edifici fora dels murs de la vila, tot i anar destinat a la gent de Ripoll. L'hospital va ser l'ase dels cops en múltiples ocasions. Va ser destruït per primera vegada el 1654, durant la guerra entre França i Espanya. Curiosament, va ser incendiat per *foc amic*, perquè va cremar-se per ordre del comandant de les tropes que defensaven la vila. Com si es tractés d'un miracle diví, només es va salvar la capella. Però l'alegria va durar poc, perquè a la guerra dels Segadors també va anar a terra. El 1661, l'abat de Ripoll en va promoure la reedificació afegint-hi el cos d'edifici que l'uneix a la capella.

La barbàrie es va interposar novament en el camí de l'hospital. El 1839 va ser destruït en el marc de les guerres carlines, però es va reconstruir el 1846. Una data

L'antic hospital municipal de Ripoll i el procés de construcció de la residència

en què es va rebatejar com l'Hospital Público Municipal, en castellà pel domini espanyol del Principat des de 130 anys abans –el 1716 es va aplicar el Decret de Nova Planta, que anul·lava el dret públic i les institucions catalanes–. Després de dues destruccions totals, l'hospital va viure temps més tranquils, ja que s'hi van fer millores amb diners comunals i amb les deixes de diferents benefactors. Des de l'any 1860 va estar pilotat per les Germanes Carmelites de Vic, amb cinc religioses, que hi tenien també l'ensenyança de noies. Les herències van ser claus per a l'hospital i per a altres serveis socials. El 1931, el testament de Lambert Mata

(dona nom a la biblioteca municipal) deixava tots els béns a l'Hospital de Ripoll. Tres anys abans, Margarita Diligeon havia deixat un lle-

des amb el nom d'un carrer. L'hospital es va rebatejar per tercera vegada a la recta final de la Guerra Civil espanyola (1939) i va passar

anys van anar passant i l'Hospital Municipal va quedar obsolet per complir la funció de geriàtrica. La falta d'espai era evident i, per exemple, tots els interns dormien en una sala comuna. Per tant, si algú moria, se l'havia de retirar abans que els usuaris anessin a dormir. El 1980 acollia 22 persones i la despesa era de 2,3 milions de pessetes, que es cobrien amb el 80% de les pensions dels interns i amb la subvenció de l'Ajuntament. Una associació de 175 protectors també col·laborava en el seu manteniment, aportant unes 26.284 pessetes anuals (un únic protector hi aportava 1.500 pessetes a l'any). L'hospital també feia de dispensari i

La capital del Ripollès tenia un hospital municipal que datava de 1573

gat per a la creació de l'Asilo de Cuna de San Ramón per a nens pobres, mentre que el 1935, Concepció Ducloux feia el mateix però per a la creació d'un asil d'ancians. Totes dues van ser reconegu-

Pere Jordi Piella: "No es va voler començar una guerra amb Campdevàrol"

a dir-se Hospital-Infermeria Militar de Ripoll. Josep Guàrdia Fusté va deixar en herència un conjunt d'edificis (1951) i Juan Moreno Quintada, un llegat d'un milió de pessetes (1969). Els

El de Campdevàrol, centenari

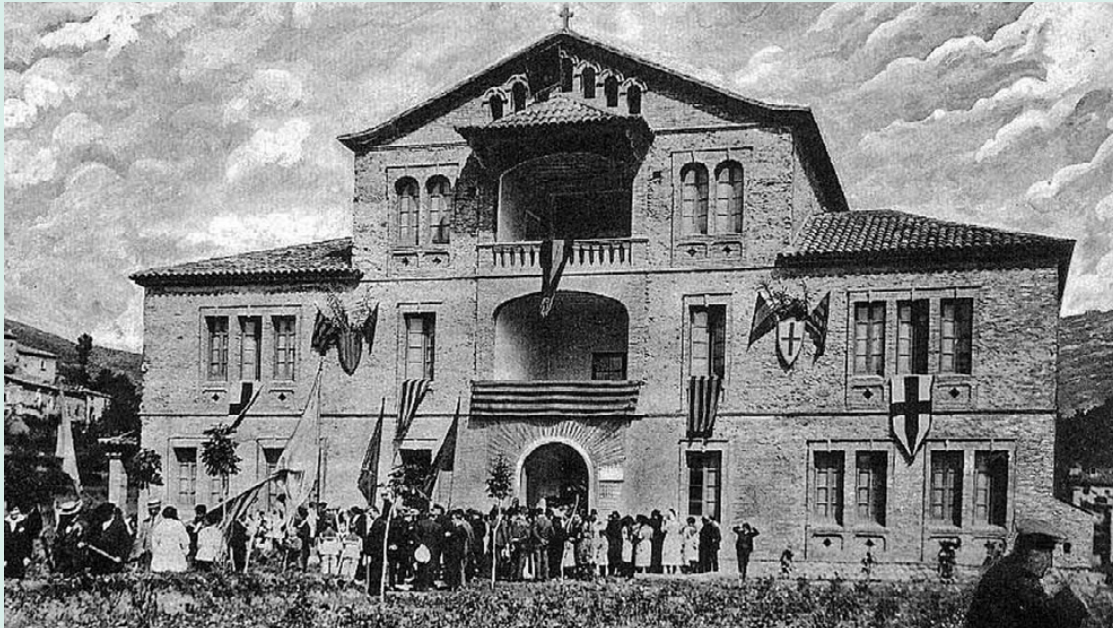
El va construir el poble i va rebre la Creu de Sant Jordi el 2020

Campdevàrol

I.M.

El lema de “la unió fa la força” s’aplica a la perfecció en la construcció de l’Hospital de Campdevàrol. Una fusió de sinèrgies que va permetre erigir l’edifici l’1 d’octubre de 1920, una data que gairebé cent anys després tindria una càrrega simbòlica pel moviment independentista. La idea de construir l’hospital va sorgir el 1917 per una iniciativa popular dels veïns. El març d’aquell any es va crear una comissió, que estava integrada per l’alcalde Pelegrí Fossas, el rector Miquel Pla, els principals propietaris i els presidents de les entitats, per impulsar l’obra. Els diners es van recollir a través d’una subscripció, en què els veïns van fer aportacions econòmiques. Un deixeble del famós Antoni Gaudí, l’arquitecte Joan Rubió, va redactar el projecte i la primera pedra, beneïda pel bisbe de Vic, Francisco Muñoz, es va col·locar el 29 de juny de 1917. Al setembre van començar les obres i més de tres anys després es va inaugurar l’edifici amb els treballs sense concloure.

El maig de 1918 es va fundar l’Asociación de Amigos de los Pobres de Campdevàrol, que serviria de plataforma per construir el centre sanitari. El 18 de juliol de 1920, una data reivindicada pel franquisme anys més tard, es va constituir la Fundació Privada Hospital de Campdevàrol. El doctor Melcior Vaquer, que duu el nom d’una plaça del poble que serà reformada ben aviat, en va ser el primer director mèdic. Segons explica el llibre *Campdevàrol*, de la col·lecció quaderns de la Revista de Girona, d’Agustí

Diferents moments de la història de l’Hospital de Campdevàrol

HOSPITAL DE CAMPDEVÀROL

Dalmau i Joan Bardulet, el patronat va decidir que se’n fessin càrrec religioses d’una congregació en comptes d’infermeres. Tot per estalviar diners. Entre el 1921 i l’escat de la Guerra Civil, van passar-hi quatre comunitats diferents: les Josefines de la Caritat (Vic), las Siervas de la Pasión (Barcelona), les Dominiques de l’Anunciata (Vic) i les Franciscanes de la Immaculada (Palma de Mallorca).

Amb l’inici de la guerra, l’hospital va passar a mans d’una junta delegada del Comitè Executiu de les Milícies de Campdevàrol, que va acollir militars fins al 1939. Amb la fi del conflicte armat, el centre sanitari va passar,

de nou, a mans del patronat i les monges mallorquines van tornar a fer-se càrrec dels malalts, mentre que Vaquer n’era el cirurgià i director. El 1945, l’hospital disposava de cinc habitacions, quinze llits, diverses sales, un menjador, una cambra amb bany i dutxa, una sala d’operacions i una d’esterilització. Res a veure amb el creixement que l’ha dut fins a l’actualitat. Les monges van marxar el 1949 i l’hospital va estar tancat un any, però va reobrir gràcies a les germanes carmelites de Sant Josep, que van romandre al municipi fins al 1986. La precària situació econòmica dels anys cinquanta no va ser fàcil de

solucionar, però el temps va dur millores.

■ L’EVOLUCIÓ FINS A LA REORDENACIÓ SANITÀRIA

Fins a la reordenació sanitària que permetrà als habitants de la Vall de Camprodon escollir on volen ser atesos, si a Campdevàrol o a Olot, l’hospital ha viscut els canvis més importants. La primera gran ampliació es va produir el 1964 pel costat est, però no va ser fins als primers anys de la recuperada democràcia quan es va impulsar l’activitat quirúrgica i es van modernitzar el

servei d’infermeria i el de radiologia. Unes millores que van veure la llum el 1979. Gràcies als canvis estructurals i funcionals, quatre anys més tard, l’hospital es va integrar al sistema sanitari català com a hospital comarcal i es va inscriure al Registre de Fundacions Privades de la Generalitat. Dos anys després, l’equipament va formar part de la Xarxa Hospitalària d’Utilització Pública de Catalunya.

Entre finals del segle XX i primers anys de l’actual, van prosseguir les actuacions per tal d’oferir noves especialitats, i a més, des de l’any 1997 es gestiona des de l’hospital l’Àrea Bàsica de Salut de Ribes de Freser-Campdevàrol. Fins al 1991, l’activitat de la institució estava orientada a l’atenció de pacients aguts, i a partir de llavors es va iniciar l’atenció a pacients sociosanitaris. D’acord amb les característiques sociodemogràfiques de la població del Ripollès, aquest tipus d’atenció ha evolucionat de manera notable i, actualment, es proporciona servei en règim d’hospitalització (llarga estada i mitja estada), atenció ambulatoria diürna (hospital de dia sociosanitari) i atenció domiciliària (PADES).

Coincidint amb el centenari de la institució, el 2020 la Generalitat de Catalunya va concedir la Creu de Sant Jordi a l’Hospital, un moment molt dur pel centre sanitari, que va lluitar contra la pandèmia del coronavirus. Abans d’aquesta crisi sanitària comarcal, l’hospital ja en va superar una altra: el Servei Català de la Salut, el 2019, va decidir que l’hospital comarcal passés a tenir de referència els hospitals d’Olot i Trueta de Girona, en detriment de l’Hospital Universitari de Vic. Un fet que es va revertir fa tres anys. Aquest dimarts, caldrà veure si la reunió amb la consellera de Salut, Olga Pané, sacseja de nou el mapa sanitari ripollès.

d’ajuda als transeünts, però va acabar tancant.

■ DE L’HOSPITAL MUNICIPAL AL CASAL DELS AVIS

L’interès per construir un hospital públic a Ripoll va revifar el 1970, quan el franquisme començava a agonitzar. L’alcalde Miquel Nardi volia construir-lo al Pla de Sant Pere i tenia el suport d’una bona part dels empresaris metal·lúrgics de l’època. En una

entrevista el gener del 1976, lamentava no deixar-lo acabat. Així va ser com es va generar un problema polític que va iniciar un enfrontament entre Ripoll i Campdevàrol per qui acollia l’Hospital Comarcal. Un dels puntals per frenar les aspiracions de Ripoll va ser Josep Maria Casanova, propietari de la Farga Casanova (actual Comforsa), que s’hi va oposar frontalment, perquè ja hi havia l’hospital a Campdevàrol. Per tal d’arribar a un consens, es va decidir

que a Ripoll s’hi instal·laria un centre de la Mútua Metal·lúrgica per atendre les necessitats dels 3.000 treballadors de les 33 empreses de la comarca. Es va inaugurar el 1976 en un local a la carretera de Ribes.

Ripoll va optar per construir el Casal dels Avis, una residència d’avis al barri de Sant Pere. El projecte es va presentar a l’Ajuntament de Ripoll i el va redactar l’arquitecte Joaquim Capdevila, però va quedar parat el 1978

per la manca de finançament. Pere Jordi Piella, que va ser el primer alcalde de la democràcia pel PSC (1979-1993), va reprendre les obres de la residència, que es va inaugurar el 3 de desembre de 1982 amb l’edifici a mig construir. Va acollir entre 25 i 30 residents, a la quarta planta, que venien de l’antic Hospital Municipal. S’havia enllestí el soterrani, la planta baixa i l’àtic, però la primera, segona i tercera plantes no es van poder obrir fins al 1990. Piella apunta que

no es va voler començar “una guerra” amb Campdevàrol, perquè tenir l’hospital a quatre quilòmetres “no era una desgràcia massa grossa”. També creu que era difícil de reivindicar quan no es tenia “ni l’edifici construït i a Campdevàrol, sí”. Fora d’alguna proposta sense massa convenciment en alguna campanya electoral, el fet que Ripoll tingui un hospital públic no havia tingut tant suport polític públic com fins ara.

Amadeu Rosell porta dos anys i mig com a president del Consell Comarcal del Ripollès al capdavant d'un govern tripartit. En

aquesta entrevista, defensa el paper del Consell i advoca per aprofundir en els serveis als municipis i, en especial, als més petits.

“Si Ripoll rema a favor del Consell? Per nosaltres tots els pobles són iguals”

Entrevista al president del Consell Comarcal, Amadeu Rosell (ERC)

Ripoll

I. Muntadas / A. Danés
Som a la recta final del mandat. Com valora els dos anys i mig de presidència?

Molt positius. Des d'ERC vam pactar amb el PSC i la CUP. La clau era buscar un equilibri, tenir un caràcter dialogant i un tarannà obert, perquè tots poguessin participar del govern tripartit. Hi ha una bona relació de treball amb els grups.

Que el govern sigui a tres bandes el fa més ric, però, alhora, més incòmode? Tot s'ha de pactar.

No és més incòmode. Si es té una visió de comarca, sempre és més fàcil. Hi ha algunes diferències i qüestions a parlar i a discutir, però fins ara, sempre ens hem entès. Gairebé cada setmana fem la reunió del consell de govern i, abans, una comissió de coordinació.

En una entrevista a EL 9 NOU del juny passat, Sergi Albrich, vicepresident del govern, deia que hi havia un acord per compartir la presidència amb ell.

Això no es va plantejar mai en els acords de govern.

Mai?

Mai.

Es va parlar internament dins d'ERC?

En vaig parlar jo amb ell.

I què es van dir?

Va ser una conversa privada.

Quina és la relació amb l'oposició? En un organisme de segon grau com el Consell té sentit l'oposició?

Depèn. Pot ser que l'oposició digui no a tot, però quan hi ha un objectiu clar per millorar la comarca i tirar endavant una sèrie de problemes que ens afecten a tots, és més fàcil. La comarca és dispersa i hi ha molts colors polítics, però els problemes són comuns.

Hi ha més diàleg amb alguns dels partits de l'oposició?

Procuro parlar amb tots per igual. Tots mereixen el

meu respecte.

Amb la presentació del nou mapa sanitari, la Vall de Camprodon tindrà de referència l'Hospital d'Olot i el Trueta de Girona, però Salut va dir que la gent podria continuar anant a Campdevàrol. Aquesta divisió perjudica la comarca?

Com a alcalde de Llanars, no veig el problema. S'ha generat externament. La Mancomunitat de la Vall de Camprodon va prendre un acord que demanava poder

“A l'equip de govern hi pot haver diferències, però sempre ens hem entès”

“Partir-nos la presidència no es va plantejar mai als acords de govern”

“Com a Consell donem tot el suport a l'Hospital de Campdevàrol”

escollir. Aquesta vall té tirada per anar cap a la Garrotxa per temes d'estudis, de compres o de negocis. I fins ara, no hi havia cap problema. En el meu cas, continuaré anant a Campdevàrol i Vic. Com a president del Consell Comarcal, respectem la decisió de tots els pobles. Ara bé, tenim molt clar que l'hospital de referència és el de Campdevàrol i li donem tot el suport. Hem de defensar-lo per tal de millorar la carta de serveis, per mantenir els treballadors... Farem una reunió amb la consellera a

Barcelona, aquest dimarts, i li traslladarem que el protegeixi. No ens podem permetre el luxe de perdre un servei, perquè això ens garanteix l'arrelament de la gent al territori. Aprofitant el debat, cal solucionar temes com la governança de l'hospital.

Hi ha d'haver canvis al Patronat?

Els estatuts s'haurien de revisar i actualitzar. Al Patronat hi hauria d'haver representants de la conselleria i de l'àmbit assistencial.

S'ha produït alguna tensió amb els socis de govern per aquest tema?

Tensió no, però intercanvis d'opinió n'hi ha hagut. Respectem totes les opinions. Repeteixo que el Consell Comarcal dona total suport a l'Hospital de Campdevàrol perquè realment sigui un hospital important.

N'ha parlat amb l'alcalde de Camprodon, Xavier Guibert? Què li ha dit?

M'ha traslladat que s'ha creat un problema on no n'hi havia, com penso que ha estat. Com a anècdota conec gent que ha anat a l'hospital d'Olot. En canvi, jo no hi he anat mai. I tots som de la Vall de Camprodon.

Parla d'entesa, però el Ripollès és una comarca que, a dins, té més d'una comarca?

S'ha volgut incidir en aquest tema. Aquesta polèmica en el dia a dia no hi és.

Si no fos el president del Consell diria el mateix?

Exactament el mateix.

Un dels temes que tenen entre mans és la instal·lació de càmeres lectores de matrícules a les entrades de la comarca.

Estem en el procés de contractació del projecte d'enginyeria. Ho estem movent, però se'ns ha encallat. El finançament ens havia d'arribar per un costat, però no va ser possible i ho ha endarrerit. Les carreteres on aniran les càmeres són de titularitats diverses (Estat,

Rosell, aquesta setmana passada al seu despatx del Consell

Generalitat, Diputació) i s'ha de pactar una per una. A Ripoll van posar una càmera que gestiona la policia municipal. Ben fet i molt bé, però també és un contracte menor i és més senzill.

Per què les càmeres són una prioritat?

Perquè en un cert moment, va haver-hi una sèrie de robatoris a Llanars, Sant Pau de Segúries... Es va crear una mica d'alarma. Atenent que el Ripollès és una comarca que es pot acotar amb una desena de càmeres, creiem que és una bona solució. No és per tenir cap control...

... a vegades en pro de la seguretat es fan renúncies a drets personals.

No és això. El control serà dels Mossos. Si a les entrades de la comarca hi entra un cotxe que, per la matrícula, se sap que és robat saltarà una alarma. En aquell moment no se'l podrà detenir, però si surt per un altre punt es tindrà informació per resoldre-ho. Donem eines als Mossos. Volem deixar-ho enllestit.

La millora de l'escorxador comarcal sí que s'ha desencallat?

Des d'ERC ho estem treballant des de fa anys. Encara hi havia Elisenda Guillaumes de directora general d'Agricultura i Ramaderia. Tot i no ser una competència directa del Consell, és una activitat cabdal per mantenir

els ramaders a la comarca. Volem que matin aquí i que puguem consumir producte del Ripollès. L'escorxador actual no està en condicions perquè les instal·lacions són antigues i falten certificacions. Pertany a l'empresa publicoprivada ERSA. Des del Consell hem impulsat un estudi i un projecte amb l'ajuda de l'Agència de Desenvolupament del Ripollès. Tenim un pressupost d'un milió d'euros i, pràcticament, tots els diners. Hi ha una subvenció d'Agricultura, una ajuda de la Diputació i una part la posarem des del Consell. Ara volem participar-hi com a accionistes, ja que és una incongruència que no hi siguem. A més, volem convèncer tots els ajuntaments perquè en siguin partícips.

Canviem de tema. Vostè ha pilotat un pla de foment del català...

... vam fer una taula del català.

Com està aquest tema?

Hi treballem. Vam fer el pla i tenim la diagnosi. Solucionar-ho és molt difícil. Sí que hi ha accions que ja es fan i que es poden potenciar. Hi ha moltes entitats que fan coses que funcionen i, per tant, abans d'inventar-nos en d'altres, volem aprofitar iniciatives que ja hi ha de la Plataforma per la Llengua, el Consorci de Normalització Lingüística, Òmnium o el pla de lectura del Consell mateix.

ALBERT LLIMÓS

També van potenciar el Festival Cinc Sentits. Per què és important?

Ja es feien uns concerts, però hi vam donar una mica la volta i el festival, ara, engloba patrimoni, producte i proximitat. Parlem amb els pobles, ens diuen quin concert volen fer, busquem l'espai i es fa un tastet amb productes d'aquí. El primer any es va fer en deu pobles i l'any passat, als nou restants. Si tot va bé, aquest any esperem una subvenció i tornarem a començar amb els deu primers.

Parlant de pobles, a Campdevàrol es va fer la segona sessió, perquè la primera va generar molta

expectació i no s'hi cabia, per explicar el nou model de recollida que s'implantarà a tota la comarca amb contenidors tancats. Per què han optat per aquest sistema?

Cada poble tria el model que li sembla millor. A Sant Joan fan el porta a porta i ho fan molt bé. És el sistema més eficient. Això ho tenim clar. Però què passa? Que hi ha pobles amb molta segona residència. Aquesta gent marxa el diumenge, no marxa el dilluns, ni el dimarts, ni el dimecres. No poden deixar el residu perquè el recollim en un dia determinat de la setmana perquè no hi són. En pobles d'aquest estil és complicat el porta a porta. Altres

com Vallfogona, Molló o Toses tenen compactadors. La raó, per tant, és que cada municipi és un cas particular, tot té avantatges i inconvenients però els contenidors tancats poden facilitar-ho. Des del Consell es gestiona tot això, es fan els estudis de costos i es fa la recollida.

Aquest tema li preocupa que es pugui enverinar, per un tema de fons: els ajuntaments no han traslladat al ciutadà el cost real del servei i, ara, les taxes hauran d'augmentar.

Sí, però ens hem d'esforçar perquè la recollida sigui eficient. I com més bé es faci, més barata serà. Hem canviat tots els contenidors de la comarca de paper, vidre i envasos. A final d'aquest any canviarem també els de rebuig i els d'orgànica. I després, ara ho estem provant a Ribes, farem el tancament.

La selectiva pot ser un maldecap, però dur-ho a l'abocador també era car.

Tenim un abocador a les Llosses clausurat des de l'any 2006 on l'any passat encara vam haver d'invertir un milió d'euros.

Pels lixiviat.

Aquest any que hi ha hagut tantes pluges encara filtra més i surt aquest líquid que s'ha de tractar. Abans ho baixàvem fins a unes plantes del Baix Llobregat i ens costava 400.000 o 500.000 euros anuals. Per evitar això vam fer una planta per tractar-nos-ho nosaltres.

Abans ha parlat del tema turístic. El Ripollès té massa dependència del turisme?

El Ripollès s'ha anat fent com a comarca turística. La indústria ho té més difícil. És lluny de les rutes de transport. Això encareix el producte. I s'ha incentivat el turisme. El Ripollès està molt de moda. I no només a l'hivern. Núria és un motor tot l'any per tota la Vall de Ribes i Vallter també pot ser-ho més enllà de l'època d'esquí. Això fa que molta gent intenti fer negocis a partir

del turisme: monitoratges, guies de muntanya, el Parc d'Animals de Molló... Tenir indústria també va bé. És un bon complement.

Amb què afecta el turisme a l'habitatge? El de l'habitatge és el principal problema del Ripollès?

Que hi hagi turisme vol dir que la gent compra pisos i compra cases. Això fa que pugin els preus i que la gent de la comarca ho tingui més

“Posar càmeres creiem que és una bona solució. Donem eines als Mossos”

“El Ripollès pel turisme està molt de moda, però tenir indústria també va bé”

“El projecte de l'escorxador és important. Volem entrar-hi com a accionistes”

difícil per accedir a un habitatge.

I amb els pisos turístics com s'ha d'actuar?

Depèn de cada Ajuntament. Es poden fer moratòries perquè no se'n posin més. Des del Consell vam donar suport a un estudi dels pisos buits a tots els pobles i veure com es pot actuar: n'hi ha que es poden rehabilitar, que es poden llogar, que estan més bé, més malament... Hi ha molta casuística.

El suport als ajuntaments és el que dona sentit al Consell?

Des del primer moment hem tingut clar que el Con-

sell té com a objectiu donar suport als pobles i especialment als pobles petits. Volem crear una oficina de suport que podria agafar habitatge, energia i diferents àrees.

Seria al Consell?

Sí.

Quan parla de la comarca ho fa dels pobles i dels pobles petits, però les capitals sempre són un motor. Té la sensació que Ripoll rema a favor del Consell?

Per nosaltres tots els pobles són iguals. Donem el mateix suport i el mateix tracte a tots els ajuntaments de la comarca. Dit això...

... li preguntava si rema a favor.

Sí, sí. Depèn dels temes. Mantenim una relació cordial i podem anar desencallant temes. Això no vol dir que sigui fàcil. Però el que sí que li puc dir és que podem parlar de les coses i ho podem anar tirant endavant.

Li preocupa l'ascens d'Aliança Catalana?

Hi haurà gent que li agrada i altra que no. Com a president tinc una relació normal amb tots els alcaldes perquè representen una gent que els ha votat. Que personalment em preocupi o no és una altra qüestió. No vull ficar-m'hi.

Vostè és alcalde des del 2015. Es tornarà a presentar?

M'agradaria acabar projectes començats. Si féssim un equip, podríem presentar-nos i pactar una transició. En cas de guanyar, continuar d'alcalde dos anys i passar el relleu.

Hi ha algun nom?

No. No n'hem ni parlat.

I al Consell? Hi ha projectes que requereixen tres mandats: en un es planifica, en el segon s'executa i en el tercer s'inaugura.

D'aquí un any i mig sortiran nous consellers i hi haurà una composició molt diferent de les possibilitats de governar la comarca. Aleshores és quan s'haurà de parlar i fer els pactes. No entra als meus plans ser-hi.

www.cbg.es

DAL 1986
GASTRONOMIA ITALIANA

El distribuïdor del teu restaurant o pizzeria preferida.

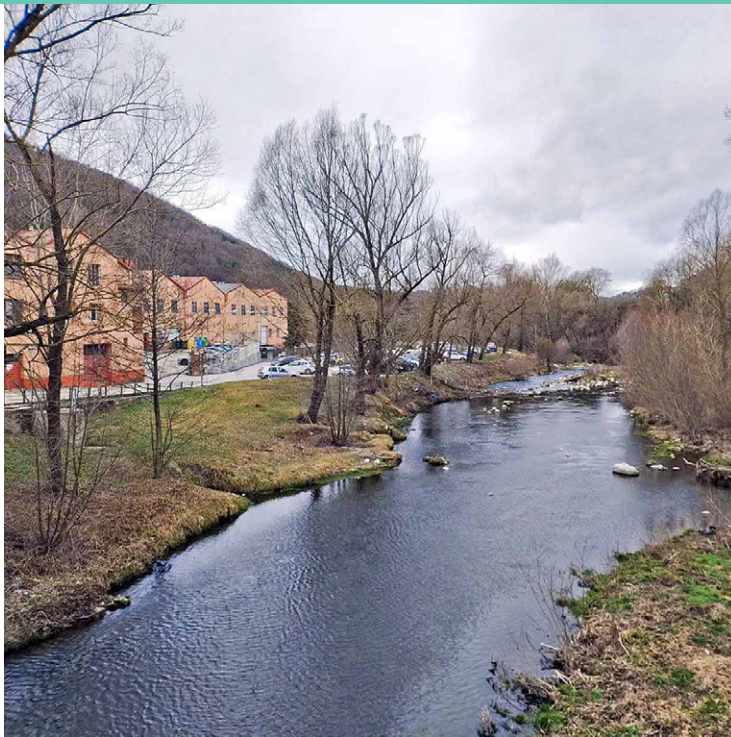
Sant Joan obté una subvenció de mig milió d'euros per evitar inundacions al polígon de Cal Gat

És un dels 34 projectes escollits per l'Agència Catalana de l'Aigua

St. Joan de les Abadesses

Isaac Muntadas

L'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) ha destinat un total de 16,5 milions d'euros per executar actuacions de protecció davant d'avingudes d'aigua i de prevenció i reparació de danys en el domini públic hidràulic en trams urbans. Els 34 projectes previstos beneficiaran un total de 31 municipis de Catalunya. Sant Joan de les Abadesses és l'únic poble del Ripollès, amb un import obtingut de 499.926 euros, que ha rebut una subvenció. Un bon pessic que servirà per fer una millora hidràulica del riu Ter a l'altura de la colònia Jordana i el polígon industrial de Cal Gat, que s'ubica a tres quilòmetres a l'est de Sant Joan, anant en direcció a Ripoll per la carre-

El polígon és a tocar del riu Ter

tera N-260. L'alcalde, Ramon Roqué (MES), explica que les

obres tenen un pressupost total de 526.238 més IVA.

Ajudes també per a Osona

Manlleu A Osona, hi ha hagut tres consistoris que s'han beneficiat d'aquestes subvencions de l'ACA. L'Ajuntament de Manlleu ha rebut 213.432 euros per fer una millora hidràulica del darrer tram del torrent del Poquí; el de Folgueroles s'ha endut 105.908 euros per a l'estabilització i protecció dels marges del riu Rigat a l'altura del nucli urbà, mentre que el de Sant Martí de Centelles ha esgarripat 210.960 euros per a l'endegament d'un tram del torrent de l'Oller a l'altura de la UAU-5.

L'actuació s'ha d'executar en els pròxims dos anys i, tot i

que s'intentarà que les obres comencin aquest 2026, el més probable és que s'iniciïn l'any vinent.

Roqué detalla que al marge dret de Cal Gat, la riera d'Ogassa i Nutribo, els treballs consistiran a fer tres motes –una massa de terra compacta important– amb nucli d'escullera i graves drenants, talussos dissenyats per afavorir l'estabilitat i revegetació amb terra vegetal i hidrosembra. "Al pont de la fàbrica Fibran, al marge dret, també hi haurà un mur de formigó armat, que arribarà fins a la depuradora", complementa. Per garantir la continuïtat de la protecció i l'accessibilitat a l'aparcament existent, es preveuen dues portes estanques de cinc metres. Gràcies a l'actuació, es preveu evitar avingudes d'aigua els pròxims cent anys. Quan els temporals *Leslie* (2018) i *Glòria* (2020) van assolir Catalunya, les lleres del Ter van tenir afectacions importants, com la inundació dels baixos del polígon de Cal Gat.

La convocatòria d'ajudes de la qual es beneficiarà Sant Joan va rebre un total de 53 sol·licituds i va comptar amb una ampliació pressupostària d'1,7 milions d'euros que va permetre ampliar els ens locals beneficiaris.

CARNAVAL

CAMPRODON

DISSABTE 28 DE FEBRER

Inscripcions a l'oficina de turisme

PREMIS A CARROSSES I COMPARSES

Sopar + entrada + consumició 25 €
 Entrada + consumició 300 entrades venda anticipada 12 €
 Taquilla 15€
 Es paga entrada a partir de 16 anys

- A les 17:00 h visita del Rei Carnestoltes als avis i àvies del geriàtric
- A les 18:00 h arribada del Rei Carnestoltes a la plaça de la Vila
- A les 19:00h inici de la rua a l'estació d'autobusos
- A les 21:15 h sopar popular al Pavelló Vell
- A les 00:00 h entrega de premis i ball de Carnaval amb LA OREJA DE TIK TOK i BRtrandJ

Consulteu les bases a l'oficina de turisme, o escanejant el codi QR.

Menors de 18 anys cal autorització i acompanyant, consultar a l'oficina de turisme. Podeu descarregar document en aquest QR

Organitza

AJUNTAMENT DE CAMPRODON

Col·laboren

Les constants borrasques no han parat de deixar precipitació a les estacions del Ripollès

Vall de Núria bat rècords de neu en una temporada excepcional

Queralbs

Laia Pujals

Tot i que des de la Vall de Núria no volen parlar de rècord “fins que es tanqui la temporada”, els 144 centímetres de neu acumulada que va registrar a finals de gener l'estació del Meteocat indiquen que aquest hivern passarà a la història. L'última vegada que l'estació va tenir gruiques similars a les pistes va ser fa 26 anys. Des que vam entrar al 2026, el Pirineu català no ha tingut treva: deu borrasques en total des que vam donar l'inici al nou any; i la majoria d'elles han arribat en forma de neu a les estacions d'esquí catalanes. Unes dades i perspectives –cal recordar que els mesos de febrer i març són quan normalment hi ha més precipitació– que permeten “ser optimistes de cara al tram final de la temporada”, explica Laura Costa, responsable

La successió de borrasques ha deixat imatges de grans quantitats de neu

comercial de la Vall de Núria. “No es recorden hiverns similars.” Si mirem les dades, la temporada 2023/2024 el

total va ser de 230 centímetres i l'anterior, 119. Tot i que hi ha hagut hiverns de precipitacions abundants, aquest

és “excepcional” perquè no són aïllades, sinó continuades i ja portem 376 centímetres. “La gent gran del territori

tampoc recorda un episodi tan seguit de precipitacions ni tanta acumulació de neu”, explica Costa.

L'excepcionalitat de les precipitacions, però, ha comportat tasques excepcionals. La majoria d'elles, relacionades amb la vigilància: “La més important ha estat la del seguiment de les borrasques i precipitacions, i com això ha pogut afectar a l'estació”, diu. Cal recordar que durant la borrasca de Sant Esteve l'estació va haver de romandre tancada uns dies perquè les màquines llevaneu no donaven l'abast. També han hagut de treballar de valent els “elements de protecció davant les allaus”, i fins i tot s'ha tancat alguna pista de “manera puntual”. Totes elles, mesures que tot i estar previstes són una prova més de l'anomalia que és aquesta temporada.

Tot i això, des de l'estació de la Vall de Núria asseguren que estan molt contents. “En fem una valoració molt positiva”, afirmen. Ara bé, l'alegria no és només per l'activitat esportiva. Que l'estació funcioni a tota vela implica un gran impacte per la vall, però també una tranquil·litat: “Suposa una reserva d'aigua important de cara als pròxims mesos”, assegura Costa.

Carles Mauri, escollit Ripollès de l'Any als Ripollès Líder

Ripoll

EL 9 NOU

Els setzens Premis Ripollès Líders, organitzats per Corisa Media Group, van distingir divendres el president de Protecció Civil de Ripoll, Carles Mauri, com a Ripollès de l'Any en un acte amb unes 200 persones a l'església de Sant Pere. Mauri sintetitza els valors del premi: vocació de servei, compromís amb la comunitat i estima pel Ripollès. El guardó el va lliurar el delegat del govern a Girona,

Xavier Guitart. El doctor Joan Grané, exgerent de l'Hospital de Campdevànol, va rebre el premi Trajectòria Ripollès. La resta de distincions van ser: Lourdes Puigmal (Esports i Joventut), Fusteria Galera (Premi Joan Vilalta, Empreses i Indústria), Rederi (Comerç Local), Metal Busters (Projecció Cultural i Popular), La Trobada Hotel Boutique Ripoll (Premi Josep Pujol i Aulí), La Riera de Campdevànol (Arrelats) i Morera Soldadura i Fabricació (Premi Eduard Soler).

Foto de família dels guanyadors al final de l'acte de lliurament de premis

GUANYA DUES ENTRADES PER L'ÚLTIM CONCERT DE LA FÚMIGA AL SANT JORDI CLUB!

Guarda els **tiquets de compra** i participa en **La Marató de Compres de Ripoll Comerç**!

LA FÚMIGA X RIPOLL COMERÇ

Consulta les bases del concurs i els establiments de Ripoll Comerç a www.ripollcomerc.cat

Membres de la junta entrant i la sortint de l'entitat santjoanina

situació es va allargar fins al 2023 i, per sort, podien anar operant amb l'altre compte. Romero està satisfeta perquè la nova junta s'ho troba "tot endreçat i fàcil". Ara només falta que la Generalitat accepti els nous estatuts, que "no

L'entitat va estar a punt de desaparèixer el 2022

és que estiguin malament, és que no s'hi ha posat". La part positiva d'haver presidit l'entitat són les amistats i sortides de muntanya amb gent "que havia vist pel poble i que, abans d'aterrar a la UE, no hi havia parlat mai".

■ ACTIVITATS HISTÒRIQUES I NOVETATS

El calendari de les activitats previstes per aquesta anualitat serà una barreja de tradició i innovació. La pròxima sortida serà el 22 de març, en què es farà un esmorzar. Hi haurà la caminada popular de l'1 de maig, la pujada i baixada del pessebre del Taga, la missa que també es fa en aquest cim emblemàtic (tercer diumenge de juliol), la cursa del Taga o la cantada de nades. Enguany, com a novetat, es recuperarà una pujada clàssica competitiva al cim del Puig Estela, que es va fer per última vegada el 2018. La rebatejada com a PuigestelUP es farà el 13 de juny i sortirà des del pavelló d'Ogassa (circuit de 4 i 2,3 quilòmetres amb 1.050 i 630 metres de desnivell positiu). També es vol recuperar la cursa d'obstacles Vol d'Àguiles, al juny o juliol, que es va fer el 2022 i 2023. Un dels grans objectius de Jordà és atraure el jovent del poble. "Amb l'entorn que tenim, hem d'aprofitar perquè els més joves gaudeixin de la muntanya", conclou.

La Unió Excursionista de Sant Joan estrena junta jove i renovada

La nova directiva recuperarà la pujada vertical al Puig Estela i la cursa d'obstacles Vol d'Àguiles

St. Joan de les Abadesses

Isaac Muntadas

Gil Jordà ha agafat el testimoni a Clàudia Romero i s'ha convertit en el nou president de la Unió Excursionista (UE) de Sant Joan de les Abadesses. En l'assemblea de socis celebrada el passat dissabte 31 de gener, es va constituir la nova junta de l'entitat, conformada per 13 persones. Al nou organigrama de govern també hi figuren Martí Palau i Mireia Barrera, que assumiran les funcions de secretari i tresorera, respectivament. La nova junta, amb menys d'un

mes al càrrec, està formada per gent molt jove i només Pol Grice (vocal) repeteix de l'anterior mandat. La resta de vocals són Berta Salvadó, Meritxell Curós, Anna Garriga, Teo Tarrida, Roger Basagaña, Joan Farriol, David Vallejo, Xavier Marcé i Guillem Orriols.

Jordà explica que, l'estiu de l'any passat, una vocal de l'antiga junta de la UE Sant Joan, Anna Palmerola, va demanar-li si volia formar part de l'entitat, perquè al final del mandat plegarien. De seguida va dir-li que sí i "al final, aquests càrrecs són molt burocràtics

i algú ha de posar el nom i la firma per poder constituir-se la junta". De totes maneres, aquest 2026 serà un any de traspàs i l'expresidenta ha anunciat que els ajudaran en l'organització de les activitats. La UE Sant Joan, fundada l'any 1953, viu un moment dolç i, actualment, té una xifra de 575 socis. "Quan vam entrar, en teníem 499. Ara esperem que la nova junta arribi als 600, que seria una representació important del municipi", apunta Romero. Una situació oposada a la que va trobar-se l'anterior junta, perquè el 2022 la continuïtat

de l'entitat penjava d'un fil i va estar a punt de desaparèixer. Per sort, una desena de joves van agafar el toro per les banyes i van salvar-la.

Romero afirma que el més complicat d'aquests quatre anys de mandat ha estat posar ordre administratiu a l'entitat. Resulta que tenien dos comptes bancaris i per poder fer el canvi de nom calia presentar els estatuts i l'acta de l'assemblea constituent. "Els estatuts eren els primers que vam tenir i un dels bancs ens va bloquejar el compte fins que no els vam renovar", recorda amb impotència. La

Consell Comarcal del Ripollès

Som on ens necessitis

Ripolles.cat · · ·

Forma part del nou projecte “Investigant i conservant localment en la Xarxa Natura 2000”

Una ruta per mines i molins descobreix el riu Ter i els seus secrets

Sant Pau de Segúries

Laia Pujals

Durant anys el Ripollès va ser espai per a fàbriques que funcionaven a la vora del riu Ter. Gràcies al seu cabal els molins podien generar electricitat, i amb aquesta electricitat fer anar les màquines. Però el progrés va portar la globalització i la modernització, i, a poc a poc, tot aquest sistema fabril es va anar perdent. I amb ell, la identitat del Ripollès, així com la de moltes altres comarques.

És per això que fa un any es va iniciar el projecte “Investigant i conservant localment en la Xarxa Natura 2000”, promogut per la Institució Catalana d’Història Natural i més concretament per la delegació de la Garrotxa i el Ripollès. El projecte té quatre àmbits d’actuació: dos a la Garrotxa (riera de Bianya i el Fluvià) i dos al Ripollès (torrent de Vall-llobre i Alta Ribera del Ter). Amb el suport de la Generalitat de Catalunya, diferents ajuntaments, entitats i població local, té com a objectiu “la implicació de la població en la conservació dels hàbitats i les espècies”, com explica Eli Guitart, coordinadora del projecte de les riberes del Ter.

El pla té tres línies d’actuació. La primera consta d’accions de conservació i protecció de l’hàbitat –com podria ser germinar espècies en perill en un laboratori–. La segona línia, de seguiment d’espècies i hàbitats. I una última línia d’educació ambiental: xerrades, sortides i sensibilització, entre d’altres.

Tot i que l’any passat ja s’havien dut a terme altres accions com la creació d’un grup de científics locals (per donar valor al talent ripollès) o diferents xerrades a l’escola Dr. Robert i la Residència de Camprodon, la sortida del passat 15 de febrer a Sant Pau de Segúries és la primera “dinàmica participativa amb la població local” del projecte, i buscava conscienciar-la del valor del seu entorn.

La ruta va anar a càrrec de Raül Carmona, geòleg i veí de Camprodon, i va redescobrir diferents molins de Sant Pau i la mina de carbur (actualment abandonada).

Els punts de la primera ruta

3 MOLÍ I PONT DE CAN PERIC

El pont va ser construït l’any 1872, format per tres arcades amb una amplada de 2,40 metres, una llargada de 20 metres i una altura sobre el torrent d’uns 6-7 metres. L’entorn està envoltat de vegetació de muntanya que dificulta veure íntegrament el pont, que actualment està en molt mal estat i no s’hi pot travessar. A prop hi ha el Molí de Can Peric, més antic i del qual només queden algunes parets en peu, i que va ser la raó principal de la construcció del pont, salvar el pas de la riera i fer l’accés molt més ràpid per anar o venir de Sant Pau.

2 MINA DE CARBUR

En aquesta mina a cel obert es poden apreciar els diferents estrats que van formar-se fa uns 50 milions d’anys, en ple període eocè i en diferents etapes de sedimentació. Per una banda, podem observar els estrats blanquinosos i, per una altra banda, apreciem uns estrats més foscos. És precisament en aquest segon tipus d’estrats, i on el contingut de material orgànic és elevat, on s’han format els hidrocarburs dels quals s’obtenia el carbur de calci, producte principal d’aquesta explotació minera. La principal utilitat d’aquest carbur de calci va ser la d’il·luminar, mitjançant la combustió de l’acetilè obtingut al reaccionar amb aigua. Aquesta mina fou explotada a ple rendiment durant el segle XIX, i tot i que es va reobrir l’any 1940 la baixa rendibilitat de les extraccions va ser la causa de la clausura definitiva de la mina.

1 MOLÍ EL MARINER

En aquest punt trobem tres molins ben propers que ens mostren la importància que abans del segle XIX tenien aquestes infraestructures. En aquella època l’activitat econòmica principal eren l’agricultura (cereals i trumfes sobretot) i la ramaderia (bestiar oví i boví). A causa d’això els molins fariners es van instal·lar al costat dels cursos fluvials. A partir del segle XIX es van introduir noves activitats econòmiques com la fàbrica de ciment i dues centrals hidràuliques que van fer minvar els usos dels molins i van fer que l’aigua del Ter s’utilitzés, un cop més, com a energia per moure grans estructures.

L’objectiu era explicar els usos que van tenir i com d’importants van ser per al poble; però sobretot, parlar del Ter al seu pas per Sant Pau: “Té la força i el desnivell ideal per no haver de construir preses que retenguin l’aigua i generar energia”, explica Carmona. Pel seu costat, la mina també va servir per “contextualitzar Sant Pau dins del Pirineu a través de la geologia”. Al Ripollès no hi ha cap altra mina com la de Sant Pau, amb tanta “història i importància”. Així, un conjunt d’elements que fan del Ripollès un espai únic: “No som conscients d’aquestes infraestructures i de la importància que van arribar a tenir, eren construccions

Destaca la mina de carbur de Sant Pau de Segúries, única a la comarca per la “seva història”

“No som conscients d’aquestes infraestructures i de la importància que van tenir”

força comunes, però no es construïen a qualsevol lloc”, aprofundeix Carmona.

Tot plegat amb un objectiu clar: conservar la història. “Un riu és molt més que aigua; és flora, fauna, geologia, però també cultura, història i patrimoni.” És per això que des del Grup Natura 2000 volen que el Ter es concebi “com un tot” i a través de les tres línies d’actuació crear activitats per tal que la població s’hi senti lligada. “D’aquesta manera, en fer-lo nostre, el voldrem conservar i protegir”, afegeix Carmona.

Preparem els professionals que donaran resposta a les necessitats de la indústria del futur

ESTUDIA I TREBALLA: FP DUAL, 100% INSERCIÓ LABORAL

- CFGS DUAL EN ROBÒTICA, AUTOMATITZACIÓ I MECATRÒNICA
- CFGS DUAL EN DISSENY I PROGRAMACIÓ EN FABRICACIÓ AVANÇADA
- MÀSTER ESPECIALITZACIÓ FP EN FABRICACIÓ INTEL·LIGENT. SMART FACTORY
- MÀSTER ESPECIALITZACIÓ FP EN AERONAUTICA PILOTADES EN REMOT (DRONS)

FORMACIÓ DUAL CONTRACTE REMUNERAT ESTUDIA I TREBALLA

100% INSERCIÓ LABORAL

GRUPS REDUÏTS ASSESSORAMENT PERSONALITZAT

ESTUDIS BECATS PER LA FUNDACIÓ

CENTRE PREPARADOR CAMBRIDGE SCHOOL

ACCÉS DIRECTE UNIVERSITAT

AULES I TALLERS ALTAMENT EQUIPATS

ALLOTJAMENT PER ESTUDIANTS

Matrícula Oberta!

www.fes.cat | Tel. 972 70 11 31

ESTABLIMENTS AMB HISTÒRIA: CAL PAIRÓ (1)

Mari Mateu i Olga Vilanova, antiga i actual propietària de la torradora d'avellanes i ametlles de Cal Pairó, amb l'aparell de fusta de llenya que ja fa més de cent anys que funciona. Amb aquest relleu, la venda d'aquests fruits secs torrats està garantida a Ribes de Freser, encara que la botiga del carrer Major, número 8, hagi de tancar per motius familiars. L'històric establiment ribetà va abaixar la persiana coincidint amb el canvi d'any.

ALBERT LLIMÓS

Tanca Cal Pairó i traspassa la torradora

Ve de Gust agafa el relleu de la màquina de la centenària botiga de Ribes de Freser

Dues imatges històriques de l'establiment ribetà

que ens quedéssim nosaltres la torradora i ho continuéssim fent. També fem plats per endur i salses, com el romesco, que el fem amb els

Han traspassat també l'art de torrar amb el mateix foc de llenya de roure

fruits secs que ens proporcionava Cal Pairó, que, alhora, el venia amb altres salses que elaborem, com l'allioli o la salsa de tomàquet", comenta l'Olga.

"Hem posat la torradora a la botiga perquè tothom la pugui veure. Ja l'hem posada en funcionament amb les indicacions del Toni, el marit de la Mari, que va aprendre de fer-ho directament de l'anterior propietària."

L'emblemàtic cartell de Cal Pairó que penjava a la façana de la botiga, davant de l'ajuntament, se l'ha quedat la família del fundador. Tanmateix, el seu producte més preuat i que s'ofereix de postres a alguns dels restaurants més coneguts de Ribes continuarà sent un dels més emblemàtics de la vall del Freser.

Ribes de Freser

Mònica Pagès

Hi ha botigues amb ànima i la de Cal Pairó és la torradora a la llenya. Aquesta botiga va ser fundada el 1912 per Lluís Pairó i Piferrer, que la va obrir com a confiteria. En Lluís estava aprenent l'ofici a Barcelona i, com que no li van donar vacances per anar a festa major al seu poble, Ribes de Freser, va decidir tornar definitivament amb la seva dona, la Magdalena, i obrir un establiment propi al costat de la farmàcia de Cal Mir, al carrer Major.

"A l'inici era drogueria i confiteria", explica Mari

Mateu, que ha estat al capdavant de Cal Pairó durant 12 anys, des que es va jubilar la neta del fundador i filla de Josep Pairó Saltor, Carme Pairó Casas. "A l'època del Lluís, hi havia la torradora i el molinet de cafè i de pebre. També venia fruits secs i caramels. La torradora ja té 110 anys. Al principi era manual i a l'època de la Carme s'hi va posar un motor de rentadora. Pot arribar a torrar fins a sis quilos d'ametlles i avellanes, cada vegada, en foc de roure", concreta la Mari. "És una estufa amb un tub i a dins el bombo on es posa l'ametlla i l'avellana i volta sobre el foc.

Està feta a mida i per això no té peces de recanvi."

En aquests més de cent anys, Cal Pairó va canviar de local diverses vegades, però sempre al mateix carrer Major. Primer a Cal Culrudó, al número 34, i, des del 2012, al local del número 8, on ha estat fins ara.

LA CONTINUÏTAT DE LES AMETLLES I LES AVELLANES TORRADES

La Mari tenia la il·lusió que aquesta torradora centenària continués funcionant a Ribes. A partir d'aquest any, el producte emblemàtic

de Cal Pairó, les ametlles i les avellanes, es vendrà a la botiga d'alimentació Ve de Gust, que fa nou anys que Olga Vilanova va obrir a la carretera de Puigcerdà, número 8. El marit de la Mari va aprendre a torrar aquests fruits secs amb la Carme, l'anterior propietària de Cal Pairó, i ara ha ensenyat a l'Olga a continuar torrant amb el mateix foc de llenya de roure.

"Des de sempre hem tingut producte del Ripollès, els pollastres són del Mas Pinós i del Mas Lladré. Crec que som els únics que encara els rostim amb forn de llenya, per això tenia tot el sentit

AGENDA

Dilluns 23

Camprodon. Cursos Tic. Àlbum digital. Biblioteca Municipal. 10.00.

Molló. Posa’t en forma. Centre Migjorn. 18.00.

Sant Joan de les Abadesses. Bibliomakers. Petites i grans construccions i videojoc 3D. Biblioteca Josep Picola. 17.00.

Vallfogona de Ripollès. Ioga. A càrrec de Maria del Pilar Cubillos. Amb inscripció. Sala polivalent. 18.30.

Dimarts 24

Molló. Txikung. Jardins de Santa Cecília. 09.00.

Club de lectura. Del llibre *Hamnet*, de Maggie O’Farrel. Biblioteca de Molló. 17.00.

Setcases. Ioga/pilates. A càrrec de Marcela. Amb inscripció. Sala dels estudis. 17.30.

Dimecres 25

Campelles. Conèixer per conèixer-te. Taller per a majors de 65 anys. Amb inscripció. Sala de Cultura. 11.30.

Molló. Posa’t en forma. Centre Migjorn. 19.00.

Ribes de Freser. Taller d’informàtica amb el mòbil. Biblioteca Terra Baixa. 16.30.

Ripoll. Cicle Filosofia al bell mig de Ripoll. Conferència “L’utilitarisme de John Stuart Mill: una ètica del càlcul de la felicitat”, a càrrec d’Àlex Agustí-Polis. Biblioteca Lambert Mata. 18.00.

Dijous 26

Molló. Trobada per cantar cançons populars. De forma conjunta. Biblioteca. 17.00.

Grup de sardanes. Sala de ball. 17.00.

Sant Joan de les Abadesses. Dijous joves. Tarda d’esport. Plaça Comamala. 16.00.

Bibliomakers. Petites i grans construccions i videojoc 3D. Biblioteca Josep Picola. 17.00.

Vallfogona de Ripollès. Ioga. A càrrec de Maria del Pilar Cubillos. Amb inscripció. Sala polivalent. 17.30.

Divendres 27

Campdevàdol. Un grapat de contes. Amb Sol Solet. Biblioteca Municipal. 17.30.

Camprodon. Xerrada participativa “Acompanyar els primers anys de la menstruació per cuidar-se des de l’inici: sense dolor, sense plàstics o sense fàrmacs”. Per a famílies amb consells aplicables al dia a dia per decidir com actuar. Amb Gavina Freixa, terapeuta en salut femenina. Espai Cultural Cal Marquès. 18.30.

Ribes de Freser. Club de lectura. Del llibre *Entre dos silencis*, d’Aurora Bertrana. A càrrec de Carme Brugarola. Biblioteca Terra Baixa. 18.30.

Ripoll. Club de lectura infantil. Grup Dickens, del llibre *La casa de Mango Street*, de Sandra Cisneros. Amb Montse Maestre. Biblioteca Lambert Mata. 19.00.

Sant Joan de les Abadesses. Presentació de l’aula d’acollida: Un pont cap al futur. Biblioteca Josep Picola. 18.00.

Dissabte 28

Campdevàdol. Acte d’homenatge a Pau Elias. Sala Auditori del Centre Cívic la Confiança. 16.00.

Carnestoltes. 17.00.

Ripoll. Tallers familiars. Taller “Cantem, ballem, aprenem”, estimulació musical “totsona”, per a famílies amb infants de 0 a 2 anys, a càrrec de Judit Sabaté. Gratuït. Places limitades. Amb inscripció. Gimnàs del pavelló municipal. 10.30.

Visita guiada al monestir de Santa Maria. Amb reserva. 12.00.

Arsènic i puntes de coixí. Amb l’agrupació teatral Marià Font. Teatre Comtal. 19.00.

Sant Joan de les Abadesses. Sant Joan de les Abadesses, la joia del romànic. Visita guiada. Oficina de Turisme - Palau de l’Abadia. 11.30.

Vallfogona de Ripollès. Sopar de Carnestoltes. Inici de la rua, sopar i música. Local Cultural. 20.00.

Diumenge 1

Campdevàdol. Carnestoltes infantil. 16.30.

Ripoll. *Arsènic i puntes de coixí.* Amb l’agrupació teatral Marià Font. Teatre Comtal. 19.00.

Dilluns 2

Molló. Posa’t en forma. Centre Migjorn. 18.00.

Vallfogona de Ripollès. Ioga. A càrrec de Maria del Pilar Cubillos. Amb inscripció. Sala polivalent. 18.30.

Dimarts 3

Setcases. Ioga/pilates. A càrrec de Marcela. Amb inscripció. Sala dels estudis. 17.30.

Dimecres 4

Campelles. Conèixer per conèixer-te. Taller per a majors de 65 anys. Amb inscripció. Sala de Cultura. 11.30.

Molló. Posa’t en forma. Centre Migjorn. 19.00.

Dijous 5

Molló. Grup de sardanes. Sala de ball. 17.00.

Ripoll. Taller xerrada “El sòl pelvià, el món entre les cames i més enllà”. Amb Mireia Grossmann. Casal Cívic Devesa del Pla. 18.00.

Vallfogona de Ripollès. Ioga. A càrrec de Maria del Pilar Cubillos. Amb inscripció. Sala polivalent. 17.30.

Divendres 6

Ripoll. Íntims. Cicle de teatre de prop. *Dirrty Boys*. Dramatúrgia de Gerard Guix i direcció d’Ágata Casanovas. Teatre Comtal. 20.30.

Sant Joan de les Abadesses. Club de lectura d’adults. Del llibre *L’endemà de totes les nits*, amb l’autora, Gemma Asins. Biblioteca Josep Picola. 18.00.

Dissabte 7

Campdevàdol. Lectura dramatitzada dels poemes. De Concepció Casanova. El Casino. 18.00.

Camprodon. Inauguració de l’exposició “Albéniz i els intèrprets al seu temps”. Museu Isaac Albéniz. 12.00.

Ribes de Freser. Espectacle de titelles *Una història a mida*. Amb Cacauet Teatre. Espai Cultural Cremallera. 18.00.

Sant Joan de les Abadesses. Sant Joan de les Abadesses, la joia del romànic. Visita guiada. Oficina de Turisme - Palau de l’Abadia. 11.30.

Diumenge 8

Campdevàdol. Berenar i ball amb Jordi Bruch. Sala Diagonal. 17.30.

Ripoll. *Sòmion, la ciutat dels oficis impossibles.* Espectacle familiar de titelles amb música en directe amb la companyia El que ma queda de teatre. Teatre Comtal. 12.00.

Sant Pau de Segúries. Memorial Mossèn Lluís Caralt i Roca. 11.00, missa amb acompanyament del duet Celloscòpic, església de Sant Pau Vell. 12.30, descoberta del Memorial Mossèn Lluís Caralt. 13.30, dinar de germanor, era de la Rectoria.

Dilluns 9

Molló. Posa’t en forma. Centre Migjorn. 18.00.

Vallfogona de Ripollès. Ioga. A càrrec de Maria del Pilar Cubillos. Sala polivalent. 18.30.

Dimarts 10

Setcases. Ioga/pilates. Amb Marcela. Amb inscripció. Sala dels estudis. 17.30.

Dimecres 11

Molló. Posa’t en forma. Centre Migjorn. 19.00.

Ripoll. Cicle Filosofia al bell mig de Ripoll. Xerrada “Jo no soc una persona, soc dinamita”, amb Rubén Molina. Biblioteca Lambert Mata. 18.00.

Dijous 12

Campelles. Conèixer per conèixer-te. Taller per a majors de 65 anys. Amb inscripció. Sala de Cultura. 11.30.

Molló. Trobada per cantar cançons populars. De forma conjunta. Biblioteca. 17.00.

Grup de sardanes. Sala de ball. 17.00.

Vallfogona de Ripollès. Ioga. Amb Maria del Pilar Cubillos. Amb inscripció. Sala polivalent. 17.30.

Dissabte 14

Campdevàdol. Presentació del plafó del capità Bori. 11.00, presentació plafó capità Bori. 12.00, vermut-col·loqui “Els professionals que treballen en zones de conflicte i fronteres on creuen persones en contextos de crisi humanitària”. 18.30, projecció del film documental, Sala Auditori. Espai 1 d’Octubre.

Sant Joan de les Abadesses. Sant Joan de les Abadesses,

la joia del romànic. Visita guiada. Oficina de Turisme - Palau de l’Abadia. 11.30.

Diumenge 15

Campdevàdol. Berenar i ball amb Pere Rico. Sala Diagonal. 17.30.

Castellterçol. IX Mostra de Teatre Amateur Escena 42. *Dotze sense pietat*, a càrrec del Grup de Teatre de l’Associació Cultural Recreativa de Fals. Centre Espai Escènic. 18.30.

Dilluns 16

Molló. Posa’t en forma. Centre Migjorn. 18.00.

Vallfogona de Ripollès. Ioga. A càrrec de Maria del Pilar Cubillos. Amb inscripció. Sala polivalent. 18.30.

Dimarts 17

Setcases. Ioga/pilates. Amb Marcela. Amb inscripció. Sala dels estudis. 17.30.

Dimecres 18

Molló. Posa’t en forma. Centre Migjorn. 19.00.

Dijous 19

Campelles. Conèixer per conèixer-te. Taller per a majors de 65 anys. Amb inscripció. Sala de Cultura. 11.30.

Molló. Grup de sardanes. Sala de ball. 17.00.

Vallfogona de Ripollès. Ioga. A càrrec de Maria del Pilar Cubillos. Amb inscripció. Sala polivalent. 17.30.

Divendres 20

Camprodon. Xerrada “Seguim explorant la radiografia del nostre ego”. Amb Yago. Cal Marquès. 18.00.

Ripoll. Fira de les 40 Hores.

Dissabte 21

Campdevàdol. Teatre *Isabel cinc hores*. La història d’una dona que els historiadors negaven, amb Carme Sansa. El Casino. 19.00.

Ripoll. Fira de les 40 Hores.

Sant Joan de les Abadesses. Sant Joan de les Abadesses, la joia del romànic. Visita guiada. Oficina de Turisme - Palau de l’Abadia. 11.30.

Diumenge 22

Campdevàdol. Berenar i ball amb Carles Xandri. Sala Diagonal. 17.30.

Ripoll. Fira de les 40 Hores.

Fem un cafè per parar el temps

A finals d'octubre va dir que sí. A principis de desembre, El Sayol tornava a obrir portes amb una nova etapa. Clàudia Navío, de 26 anys, dissenyadora especialitzada en espais i gràfic, va acceptar la proposta de la seva sòcia, Manela Alegre, de 52 anys, d'assumir conjuntament el negoci. "Ho provem", recorda que va respondre. Amb una condició clara: obrir al desembre per aprofitar la campanya de Nadal.

El mes previ va ser intens. Navío encara tenia una altra feina i defineix aquell novembre com "tirar-se a la piscina". Buscar proveïdors, dissenyar la carta, decidir què volien que fos el nou Sayol i "pedalar perquè tot sigui possible". L'horari actual comença a les 7 del matí i s'allarga fins a 2/4 de 4 de la tarda. Ofereixen esmorzars i vermouths, però el projecte va un xic més enllà del servei de cafeteria.

A la sala polivalent de la planta superior hi organitzen tallers i activitats culturals. Presentacions de llibres, ceràmica, trobades amb artistes. "A Ripoll hi ha pocs espais on fer aquestes coses", explica. La idea neix del seu vessant artístic i de la seva implicació prèvia amb entitats i la comissió de festes. "Està tot molt mort i és important barrejar cultura i bars", defensa.

Navío no coneix gaires joves que hagin fet un pas similar. Reconeix que no és fàcil ser autònom. A casa, però, ha tingut referents com el seu pare i la seva tieta, que han estat sempre autònoms amb la fusteria familiar. "La primera reunió amb el gestor espanta molt", admet. Ella ja havia estat autònoma com a dissenyadora durant gairebé dos anys, una experiència que li ha servit per afrontar aquesta nova etapa.

Compagina els matins a El Sayol amb projectes de disseny. Treballa molt i diu que mentalment i físicament es nota cansada, però assegura que és un dels moments més feliços de la seva vida. "Si t'agrada, ho vius diferent."

Abans havia treballat a Osona com a dissenyadora. Va marxar quan va

CLÀUDIA NAVÍO, dissenyadora

La ripollesa de 26 anys ha apostat per reactivar El Sayol. Hi combina hostaleria i creativitat per construir el seu projecte de vida a la comarca.

veure que no guanyava prou i havia de combinar la feina fora amb l'activitat d'autònoma a Ripoll. Malgrat tot, sempre ha tingut clar que volia quedar-se a la comarca. "Soc molt d'arrelar-me aquí i m'agradaria que hi haguessin més oportunitats per a joves."

El Sayol, amb prop de cent anys d'història, li va semblar una oportunitat per reactivar un espai emblemàtic i aportar moviment a un centre que el percep aturat. No sap on es veu d'aquí a cinc anys. A la seva sòcia ja li va dir que s'hi sumava, però sense marcar terminis. "Els joves també tenim por al compromís de per vida", reflexiona. Tot i això, admet que aquests primers mesos han passat volant i que, ara per ara, s'hi veu uns quants anys.

En l'àmbit del disseny, considera que a la comarca hi ha poques oportunitats laborals en empreses, però també detecta un buit de servei que pot ser una oportunitat per a autònoms. "Si et mous, surt feina", diu.

Als joves que dubten entre marxar o quedar-se els recomana "perdre's". Ella ho va fer: després de la universitat, de provar feines que no la convenien i de passar sis mesos a Tailàndia, va tornar sense tenir clar el camí. "En menys d'un any m'ha canviat la vida." El seu consell és provar-ho: "Si tens clar què vols fer, tira't a la piscina. Sempre ets a temps de dir fins aquí."

Entre els bons records d'aquests mesos destaca els clients. El tracte proper i la idea que el cafè sigui una pausa. "Venir aquí és parar el temps." Entre els moments més difícils, el fet que alguns proveïdors no es creguessin que una noia de 26 anys pogués ser copropietària. Sovint es dirigien només a la seva sòcia. "Ens empetitim molt els joves per culpa dels prejudicis que fa la societat."

Navío defensa que, si es vol treballar, sempre hi ha alguna cosa a fer. El seu cas és una aposta personal per quedar-se i construir des d'aquí.

Adrià Capdevila

TEMPS ERA TEMPS

Descarrilaments del passat

El calvari que viuen diàriament els usuaris de la línia R3 no és nou d'ara i s'ha produït des que el tren es va posar en marxa. A la instantània, del 1942, es pot veure el descarrilament d'un comboi per una esllavissada a la línia entre Ripoll i Sant Joan de les Abadesses, just a davant de la Barriconia i al costat del riu Ter. A mitjans de juliol del 1980, la línia entre els dos municipis es va clausurar.

